

Μισές ψυχές

Γράφει ο Ξενοφών Α. Μπρουντζάκης

Αύγουστος Κορτώ
Μισό Παιδί
Εκδόσεις: Πατάκη
Σελ.: 258

Σύγχρονο μυθιστόρημα, το οποίο επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στην περιθωριακή ζωή, σε ακραία περιστατικά, που καταλήγουν να γίνονται ο καθρέφτης της κοινωνίας. Ο συγγραφέας θίγει το ζήτημα της έμφυλης βίας ερευνώντας τις δραματικές συνέπειες που αυτή μπορεί να έχει, θέτοντας επίσης κι έναν έντονο προβληματισμό για το αν τελικά τα διεμφυλικά άτομα μπορούν να ενταχθούν στις υπάρχουσες κοινωνίες, οι οποίες ζουν σε έναν σύγχρονο κόσμο με... προβιομηχανική νοοτροπία.

Παρά το ότι τα θέματα αυτά βρίσκονται αυτή τη στιγμή στην πρώτη γραμμή του ενδιαφέροντος στον δυτικό, τουλάχιστον, κόσμο, σε μια δημόσια συζήτηση από όπου δεν λείπουν οι υπερβολές, ο συγγραφέας προφυλάσσει την ιστορία του από τον δημόσιο συρμό, τις ευκολίες και παρεξηγήσεις που δημιουργούνται όταν τραγικές ιστορίες ταυτίζονται με τάσεις της μόδας.

Ο Κορτώ δείχνει να μένει παγερά αδιάφορος στη διαχείριση της έμφυλης βίας και του έμφυλου τραύματος μέσα από κινήματα και την ανελέητη κομματική εκμετάλλευση και ρηχότητα, πρακτικές που εκθέτουν βασανισμένες ψυχές στις βιτρίνες των ιδεολογικών σούπερ μάρκετ που εμπορεύονται τις ευαισθησίες της μόδας και αντιμετωπίζουν ανθρώπινα δράματα σαν κερδοφόρο εμπόρευμα. Η αλήθεια είναι πάντα πιο σκληρή από ό,τι περιμένει κανείς και οι σωτήρες, τις περισσότερες φορές, αν όχι όλες, αποδεικνύονται οι απεχθέστεροι των εκμεταλλευτών. Πρώτο και καθοριστικό προτέρημα του βιβλίου είναι αυτό που αποφεύγει: την ιδεολογική - κινηματική προσέγγιση ενός σύγχρονου κοινωνικού ζητήματος που σχετίζεται με την ταυτότητα του φύλου.

Το μυστήριο με το οποίο καταπνέεται ο συγγραφέας είναι πολύπλοκο όσο περίπου κι ο λαβύρινθος πριν συναντήσει κανείς τον Μινώταυρο - αν τον συναντήσει... Σαν μυστήριο ψυχής, είναι ανοικτό σε πολλές εκδοχές και ερμηνείες. Ο συγγραφέας μοιάζει να γνωρίζει τα κατατόπια του λαβυρίνθου, αλλά όχι τον λαβύρινθο - εξ άλλου ποιος τον ξέρει; Τον έλκει το σκοτάδι, περπατά με άνεση έχοντας τα μάτια κλειστά, προσηλωμένα στον έσω τραυματικό κόσμο, πάντα βέβαια με τον κίνδυνο να χάσει κάτι από εκείνες τις ρωγμές που φωτίζουν αιφνίδια τα σκοτάδια.

Ο δεκαεπτάχρονος Αντώνης Ράπτης, κατά τα αμερικανικά πρότυπα, μπούκαρε στην τάξη του σχολείου του και αιματωκύλισε το σύμπαν. Μετά έβαλε φωτιά στον εαυτό του. Ο χώρος που συντελείται το δράμα είναι ένα μικρό χωριό λίγο έξω από την Αλεξανδρούπολη. Το περιστατικό πέρασε στην κοινή γνώμη με τα εύκολα, μέχρι σκληρότητας,

συμπεράσματα που ακολουθούν συνήθως τα δράματα και η αστυνομία έκλεισε την υπόθεση, μια και ο θύτης είχε φροντίσει να τους απαλλάξει από τον κόπο, αυτοπυρπολούμενος. Η ετυμολογία της κοινής γνώμης είχε βγει, η υπόθεση είχε κλείσει κι έμειναν οι επιβιώσαντες να σηκώνουν τον σταυρό του δράματος και της σιωπής. Εκτός από τους νεκρούς, είχαν να θάψουν και την αλήθεια μέσα τους. Από την άλλη, ένας τύπος, ο Φίλιππος Σέξτος, πρώην μπάρμαν, μεγαλωμένος σε ένα αστικό περιβάλλον, στο κέντρο της Αθήνας, σε μια οικογένεια γιατρών (αλκοολικών), ζωτοχήρος, με μια κόρη και μια αδελφή ψυχαναλύτρια, θα βρεθεί από προσωπικό ενδιαφέρον - με πρόσχημα τη συγγραφή - στο ακριτικό χωριό για να ερευνήσει τις λεπτομέρειες της πολυκροτης υπόθεσης που άφησε πίσω της δώδεκα νεκρούς και δυο - στο πιο επώδυνο μεταίχμιο μεταξύ ζωής και θανάτου - νεκροζώντανους. Τι όπλισε το χέρι του Αντώνη Ράπτη, ενός καλού παιδιού που μια μέρα μετατράπηκε σε ανθρωπόμορφο τέρας σκορπώντας τον θάνατο; Την απάντηση αναλαμβάνει να την ανακαλύψει ο Σέξτος, δραττόμενος της ευκαιρίας να επαναπροσδιορίσει και τη δική του ζωή μέσα από το ξένο δράμα.

Το μυθιστόρημα στήνεται αριστοτεχνικά ως μια ιστορία μυστηρίου με ζηλευτή μαεστρία. Ο συγγραφέας, το δίχως άλλο, γνωρίζει το θέμα του, είναι καταγιστικός με υψηλή αίσθηση του χιούμορ, ακόμα κι όταν αυτό είναι πικρό και δεν αντέχεται. Περιγράφει το περιθώριο με αποκαλυπτική ευκρίνεια (μαστροπούς, εμπόριο ναρκωτικών, κτηνώδη απανθρωπιά, τον βούρκο των ψυχισμών) και τον μάταιο αγώνα να ξεφύγεις, να ξετρυπώσεις από αυτό το λαγούμι στο φως. Ξέρει τη σκοτεινιά των χαμένων ψυχών από τη μέσα μεριά, με την κλειδωμένη απ' έξω πόρτα.

Το βιβλίο ρέει αβίαστα, πάρα τους εμβόλιμους ψυχολογισμούς της αδελφής του Σέξτου. Φωτίζει με αποκρουστική ακρίβεια τη σκληρότητα του κόσμου που κινείται στο περιθώριο της ζωής, σαν να τους βραβαίνει μια καταδίκη μίσους. Ακόμα και το διαβρωτικό χιούμορ του συγγραφέα, αντί να σε λυτρώνει, σε βυθίζει περισσότερο στον δύσοσμο βούρκο της σκοτεινής πλευράς που καλύπτουμε με τα πλούσια αρώματα της αδιαφορίας μας. Πρόκειται για ανθρώπινες περιπτώσεις που δεν εντάσσονται πουθενά. Μένουν για πάντα έξω, σπαρακτικά μοναχικές από τις ζωές τους να κοιτούν λαίμαργα δίχως να βλέπουν. Πρόκειται για τη μαύρη ορφάνια των σωματών που χτυπούν απεγνωσμένα την πόρτα της ζωής τους, μιας ζωής που πάντα απουσιάζει κυνηγημένη.